

Ministry of
Education and Science
Republic of Latvia

ATVĒRTĀ ZINĀTNE UN PĒTNIECĪBAS DATU PĀRVALDĪBA

Aleksandrs Mārtiņš Blūms
RIS3 Eksperts
Aleksandrs.Blums@izm.gov.lv

researchLatvia[★]
Value Through Knowledge

**KĀPĒC ATVĒRTĀ ZINĀTNE?
ATVĒRTĀS ZINĀTNES STRATĒGIJA
PĒTNIECĪBAS DATU PĀRVALDĪBA
KĀ IESAISTĪTIES STRATĒGIJAS VEIDOŠĀNĀ?**

KĀPĒC ATVĒRTĀ ZINĀTNE? PĒC BŪTĪBAS

Atvērtā zinātne:

- Uzlabo pētniecības **kvalitāti** un **efektivitāti**
- Veicina **radošumu** un **starpdisciplinartāti**
- Veicina sabiedrības un pētnieku **uzticēšanos** zinātnei

Atvērtie dati:

- Novērš darba dublikāciju – ietaupa laiku, darbu un finansējumu
- Veicina akadēmisko godīgumu
- Attīsta prasmes un infrastruktūras darbam ar datiem, kas noved pie kvalitatīvākas pētniecības (spillover efekti)
- Rada iespēju “Scaling up” pētniecībai (piem. ļaujot pievienot pētījumam citu reģionu datus), “network effects”

KĀPĒC ATVĒRTĀ ZINĀTNE?

RĪCĪBPOLITIKAS KONTEKSTS

GLOBALI

- OECD rekomendācija piekļuvei publiski finansētu pētījumu datiem
- UNESCO Atvērtās zinātnes rekomendācija

EIROPĀ

- Apvārsnis 2020 – “Open Research Data Pilot”
- Apvārsnis Eiropa – Stingrākas prasības
- ES Atvērto datu direktīva
- Eiropas atvērtās zinātnes mākonis (EOSC)
- ERAC SWG OSI ES dalībvalstu monitorings

KĀPĒC ATVĒRTĀ ZINĀTNE?

LATVIJAS RĪCĪBPOLITIKAS KONTEKSTS

Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021-2027: rīcības virziens 2.1. P&A sistēmas digitālā transformācija un atvērtā zinātne

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027:
Izglītības un zinātnes digitalizācija

Nacionālais attīstības plāns 2021-2027: Zinātniskās darbības digitalizācija un dalība Eiropas Atvērtās zinātnes mākonī (25M euro)

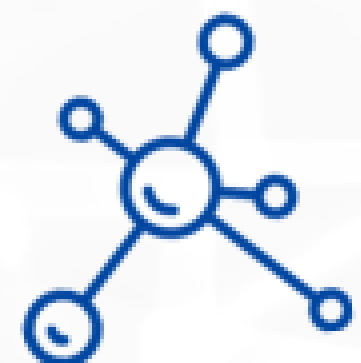
Atveseļošanās fonds un struktūrfondu investīcijas

Atvērtās zinātnes stratēģija

2019-2020

- Pasūtīts Atvērtās zinātnes pētījums
- AZ principu ieviešana nacionāli finansētās programmās

2021

- Atvērtās zinātnes stratēģija

3 Pīlāru uzbūve

Brīvpiekļuve

**FAIR
dati**

Sabiedriskā zinātne

Reproducējamība

Izvērtēšana

Stimuli

Rīki

...

ATVĒRTĀ ZINĀTNE COVID-19 VPP

Izglītības un zinātnes
ministrija

ATVĒRTĀS ZINĀTNES VADLĪNIJAS

Covid-19 un SARS-CoV-2 pētījumiem

Covid-19 pandēmijas pārvarēšanā būtiska loma ir pētnieku starptautiskajai sadarbībai. Lai notiktu optimāla zināšanu un pētniecības rezultātu apmaiņa, arvien aktuālāka kļūst atvērtās zinātnes principu ieviešana: zinātnisko publikāciju bezmaksas pieejamība galalietotājiem, kvalitatīvu un ar metadatiem aprakstītu pētniecības datu pieejamība starptautiskās infrastruktūrās, lai veicinātu pētniecības datu atkalizmantošanu.

Izglītības un zinātnes ministrija ir sagatavojusi vadlīnijas Covid-19 un SARS-CoV-2 saistītu pētījumu īstenotājiem. Vadlīnijas ir izstrādātas, pielāgojot Eiropas Komisijas [vadlīnijas](#) "Apvārsnis 2020" ietvarprogrammas Covid-19 projektu īstenotājiem. Vadlīnijas vistiešāk attiecas uz Covid-19 biomedicīnas pētījumiem, bet iezīmētie principi attiecas arī uz citu zinātnes nozaru, tai skaitā sociālo un humanitāro zinātņu pētījumiem.

ATVĒRTĀ ZINĀTNE COVID-19 VPP

JA PLĀNO ĪSTENOT AR COVID-19 SAISTĪTU
PĒTĪJUMU, PĀRLIECINIES, KA...

“FAIR” principi

FAIR principi attiecas uz zinātniskajām publikācijām, pētniecības datiem un citiem pētniecības rezultātiem. Principu ievērošana ir būtiska, lai ļautu atkalizmantot digitālos resursus - sevišķi Covid-19 pētniecības platformās. Tas nenozīmē, ka pētniecības datiem obligāti jābūt publiski pieejamiem. Piemēram, sensitīvi (persondati) vai ar autortiesībām aizsargāti dati nebūs publiski pieejami, bet arī uz tiem attieksies FAIR principi.

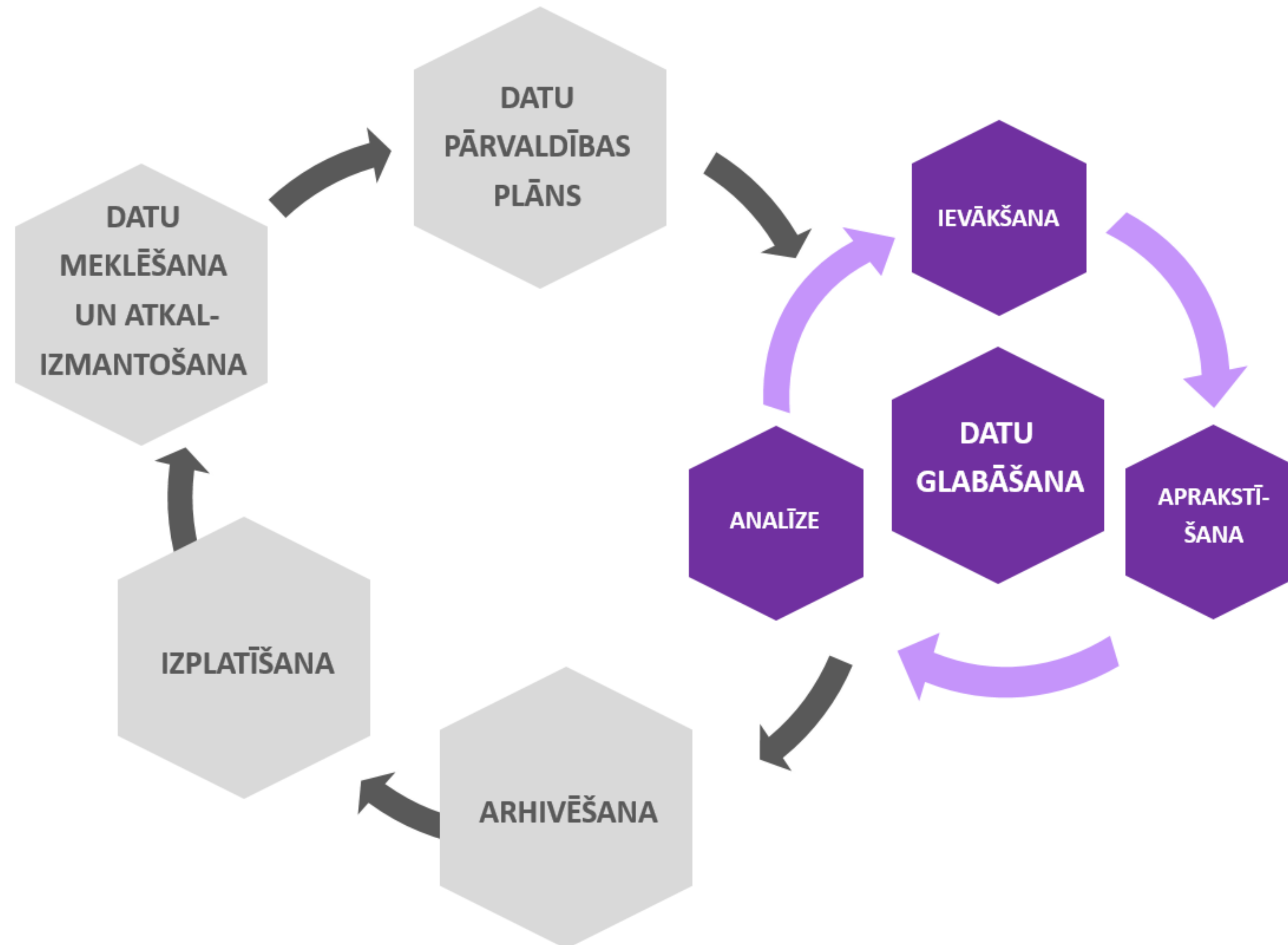
Findable – atrodami. Datiem jābūt aprakstītiem ar metadatiem un reģistrētiem vai indeksētiem meklējamā resursā (piemēram, pētniecības datu repozitorijā). Digitāliem objektiem jābūt ar starptautiski atpazīstamu unikālu identifikatoru (PID).

Accessible – pieejami. Jābūt mehānismam, kā datiem var piekļūt, izmantojot autorizāciju vai specifisku protokolu datu piekļuvei (sevišķi svarīgi sensitīviem datiem biomedicīnā).

Interoperable – savietojami. Jāizmanto plaši izmantoti formāti un datu reprezentācijas standarti.

Reusable – atkārtoti lietojami. Jānodrošina bagātīgi metadati, dokumentācija un informācija par atkalizmantošanas nosacījumiem.

PĒTNIECĪBAS DATU PĀRVALDES CIKLS

DATU PĀRVALDĪBAS PLĀNS

My DashboardCreate plansReference ▾Help

Language ▾

Covid interviews

Project DetailsPlan overviewWrite PlanShareDownload

expand all | collapse all2/13

Data Collection (2 / 2)	+
Documentation and Metadata (0 / 1)	+
Ethics and Legal Compliance (0 / 2)	+
Storage and Backup (0 / 2)	+
Selection and Preservation (0 / 2)	+
Data Sharing (0 / 2)	+
Responsibilities and Resources (0 / 2)	+

PUBLICĒJAMIE PĒTNIECĪBAS DATI PIEMĒRI

Replication Data for: Income Inequality and State Parties: Who Gets Represented?

Feb 22, 2020 - ODUM Harvested Dataverse

Wright, Gerald; Rigby, Elizabeth, 2020, "Replication Data for: Income Inequality and State Parties: Who Gets Represented?", <https://doi.org/10.15139/S3/XJZONF>, UNF:6:bWqQkZgCScTvHn+Tbjr/Ow== [fileUNF]

Recent studies of representation at the national and state levels have provided evidence that elected officials' votes, political parties' platforms, and enacted policy choices are more responsive to the preferences of the affluent, while those with average incomes and the poor h...

This Dataset is harvested from our partners. Clicking the link will take you directly to the archival source of the data.

Database with updated and expanded measurements of educational system characteristics

Feb 21, 2020 - DataverseNL Harvested Dataverse

Tallinn University; Liisa Martma; Ellu Saar, 2020, "Database with updated and expanded measurements of educational system characteristics", <https://hdl.handle.net/10411/4XXPQH>

Database with updated and expanded measurements of educational system characteristics. Database contains secondary statistics mainly from Eurostat but also other sources (e.g. OECD; World Bank; UNESCO etc.). It contains data on more than 130 educational, economic and social stati...

This Dataset is harvested from our partners. Clicking the link will take you directly to the archival source of the data.

Summary fMRI data from Valsalva maneuver in OSA and control groups with separation by sex

Feb 21, 2020 - Autonomic Physiology and Neuroimaging Dataverse

Macey, Paul, 2020, "Summary fMRI data from Valsalva maneuver in OSA and control groups with separation by sex", <https://doi.org/10.7910/DVN/7J9JJO>, Harvard Dataverse, V1

This dataset includes summary MRI data used in a publication identifying differences in insular organization to an autonomic challenge, the Valsalva maneuver, between people with obstructive sleep apnea (OSA) and controls, with separation by sex. The protocol consisted of a serie...

Replication Data for: The Political Representation of Economic Interests: Subversion of Democracy or Middle-Class Supremacy?

Feb 21, 2020 - World Politics Dataverse

Elkjær, Mads Andreas; Iversen, Torben, 2020, "Replication Data for: The Political Representation of Economic Interests: Subversion of Democracy or Middle-Class Supremacy?", <https://doi.org/10.7910/DVN/8OVAL6>, Harvard Dataverse, V1, UNF:6:MAE/PZvNJO24M7HWckEiJQ== [fileUNF]

Rising inequality has raised concerns that democratic governments are no longer responding to majority demands, an argument we label the Subversion of Democracy Model (SDM). It comes in two varieties. One uses public opinion data to show that policies are strongly biased towards...

Numbers of COVID-2019 cases by province in China as of February 16, 2020

Feb 22, 2020 - Data

LI, ZHIBIN, 2020, "Numbers of COVID-2019 cases by province in China as of February 16, 2020", <https://doi.org/10.7910/DVN/MR5IJN>, Harvard Dataverse, V2, UNF:6:zvzmKmSgV1aHvIG9RtfsZQ== [fileUNF]

Numbers of COVID-2019 confirmed cases • Healed cases and dead cases by province in China as of February 16, 2020

Numbers of COVID-2019 cases by city in China as of February 16, 2020

Feb 22, 2020 - Data

Shuming Bao, 2020, "Numbers of COVID-2019 cases by city in China as of February 16, 2020", <https://doi.org/10.7910/DVN/QTXXKEE>, Harvard Dataverse, V1, UNF:6:t8xNH9hx7bXzMtX+0S2lvw== [fileUNF]

Numbers of COVID-2019 confirmed cases • Healed cases and dead cases by cities in China as of February 16, 2020

COVID19 Stats Anlaysis

Feb 20, 2020 - Workflows

Tao Hu, 2020, "COVID19 Stats Anlaysis", <https://doi.org/10.7910/DVN/FWOPW2>, Harvard Dataverse, V1

This dataset saves workflows related to the COVID-19 statistics anlaysis.

COVID19 Literature Analysis

Feb 20, 2020 - Workflows

Tao Hu, 2020, "COVID19 Literature Analysis", <https://doi.org/10.7910/DVN/3EBJD2>, Harvard Dataverse, V1

This dataset stores workflows related to literature analysis.

Migration

Feb 20, 2020 - Data

Data Lab, China, 2020, "Migration", <https://doi.org/10.7910/DVN/FAEZIO>, Harvard Dataverse, V1

Migration data both in China and global countries

Health Facilities

Feb 20, 2020 - Data

Data Lab, China, 2020, "Health Facilities", <https://doi.org/10.7910/DVN/KRSGT3>, Harvard Dataverse, V1

Health facilities POI, such as the hospital.

Virus Reports

Feb 20, 2020 - Data

Data Lab, China, 2020, "Virus Reports", <https://doi.org/10.7910/DVN/HIDLTK>, Harvard Dataverse, V1

2019-nCoV related reports

KUR DEPONĒT DATUS?

DataverseLV

**KATRS UZTUR UN ATBILD
PAR SAVU REPOZITORIJU!**

**TIEK IEVĒROTI KOPIĢI
PRINCIPI!**

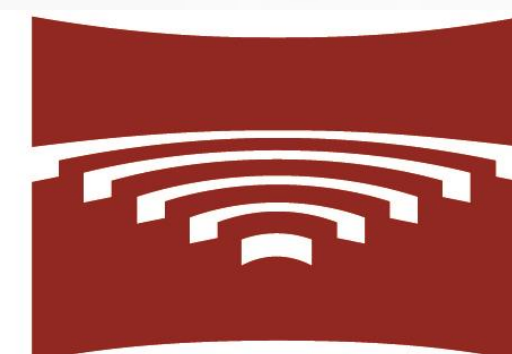
**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

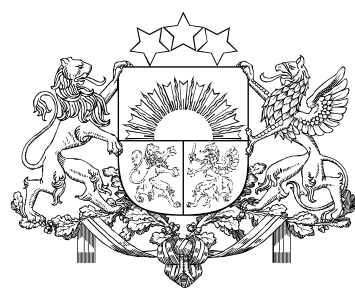
L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

**RĪGAS TEHNISKĀ
UNIVERSITĀTE**

**RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE**

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības un zinātnes
ministrija

IZM

- Nacionālā zinātniskās darbības informācijas sistēma (NZDIS)
- Akadēmiskais tīkls
- Bibliometrijas DB

LNB

- Academia akadēmiskais repozitorijs

Latvija

Zinātniskajās institūcijās:

- HPC
- E-Infrastrukturā (ESFRI vai citas)
- OpenAire

Kam loģiskāk pārvaldīt?

- EOSC + EOSC asociācija
- DataverseLV
- RDM trainingi
- Rīki
- Citi kopīgi pakalpojumi
- Vienota autentifikācija

IESAISTIES STRATĒGIJAS VEIDOŠANĀ

TEMATISKIE PASĀKUMI:

#CitizenScienceLV seminārs

Saruna ar Covid-19 VPP īstenotājiem par datu pārvaldību

SABIEDRISKĀ APSPRIEDE:

Q1 2021

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Aleksandrs Mārtiņš Blūms

Aleskandrs-martins.blums@izm.gov.lv

Tel. 67047798

Aleksandrs Mārtiņš Blūms
RIS3 Eksperts
Aleksandrs.Blums@izm.gov.lv

researchLatvia

